

NA DEŇ SVÄTÉHO STANISLAVA
(Blahoslavení prenasledovaní pre spravodlivosť)
Pongrácovce 7. máj

„Ktorý sa nebál vyhrážania sudcov ani nehľadal pozemskú slávu a prišiel do nebeského kráľovstva.“ (cirkevná modlitba na deň jedného mučeníka)

Bratia a sestry! Neviem, na ktorého svätého by tak vhodne padli slová cirkevnej modlitby, ako práve na svätého Stanislava, mučeníka, slávneho patróna tohto chrámu. Čujme len v krátkosti jeho životopis a uznáme pravdivosť týchto slov.

Svätý Stanislav, rodom Poliak, pochádzal z vysokopostaveného rodu a bohabojných rodičov. Oni boli tridsať rokov bezdetní, napokon sa vrúcnou modlitbou obrátili k Bohu, prosiac, aby ich obdaril dieťaťom. Pán Boh vyslyšal ich volanie a požehnal ich chlapcom, ktorého pokrstili menom Stanislav. Už v detskom veku preukazoval chlapček veľkú zbožnosť, neskôr v školách usilovnosť a bystrú umnosť, ktoré ho učinili schopným, aby bol podľa vôle Božej vysvätený za kňaza. Prišiel čas, keď Pán Boh povolal na večnosť i jeho rodičov, a tak veľký majetok prešiel na Stanislava. Lež Stanislav rozdelil svoje dedičstvo chudobným, aby mohol viesť celkom dokonalý život, zamýšľal vstúpiť do kláštora. Ale ináč mienil Boh. Bol vyvolený za kanonika a neskôr ako krakovský biskup svietil svetu čnosťami a hlavne svojou milosrdnou pravicom k chudobným. Práve v tom čase kraloval nad poľským národom Boleslav, ktorý viedol veľmi nemravný život. Stanislav ako biskup začal kráľa napomínať i prísne karhať pre pohoršenia. Aby mohol rozhnevaný kráľ zničiť svätého biskupa, falošne ho dal odsúdiť za to, že si nespravodlivo osvojil jednu dedinu. Stanislav, aby vydal svedectvo pravdy, sa obrátil vo vrelej modlitbe a v pôste k Pánu Bohu, tri dni prosiac, aby vzkriesil ako svedka človeka, ktorý sa volal Peter a ktorý biskupovi majetok odpredal. A vskutku, v deň, keď sa na súde prejednával tento skutok, Stanislav počas svätej omše vyvoláva v Božom mene z hrobu Petra, mŕtveho už tri roky, ktorý ho nasledoval až do súdneho domu. A keď tam vydal svedectvo pravdy, zahanbil nepriateľov svätého biskupa, zase usnul v Pánovi. Nadarmo karhal svätý biskup kráľa pre nepravosti, lebo on nielenže sa nekajal, lež ešte aj poslal vojakov, aby svätého biskupa na jeho rozkaz v Božom chráme usmrtili. Božia ruka ale bránila, odohnala i po tretí raz napádajúcich vojakov. Napokon sa sám

nešťachetný kráľ odvážil na zločin a svojou vlastnou rukou zabil svätého biskupa, keď konal pri oltári nekrvavú obeť. Svätý Stanislav teda zišiel zo sveta mučeníckou smrťou, slávny patrón tohto chrámu, ktorého pre mnohé zázraky, učinené na jeho príhovor, vyhlásil Svätý Otec Inocent IV. za svätého (cirkevná modlitba na deň svätého Stanislava, 7. mája). To je krátky životopis svätého Stanislava, mučeníka, ktorý svojím požehnaným životom a mučeníckou smrťou potvrdil Kristom hlásanú pravdu: „Blahoslavení prenasledovaní pre spravodlivosť, lebo ich je nebeské kráľovstvo.“ (Mt 5,10) Predstavme si dnes túto pravdu a rozjímajme o nej s pomocou Ducha Svätého, ktorú nech nám vyprosí svätý Stanislav, slávny patrón tejto obce.

I. Ježiš Kristus sedí na vrchu medzi svojimi učeníkmi a ako vševediaci Boh sa pozerá do ďalekej budúcnosti, pozerá sa na časy, ktoré prídu na učeníkov po jeho odchode, dobre vie, že apoštoli, ktorí uprostred toľkého bludu, uprostred mnohých hriechov budú bojovať s peklom, s diablom a so zlým svetom, musia byť mocného ducha, aby sa nedali zvieŕť z pravej cesty ani hrozbami, ani strachom. Ježiš Kristus, sediac uprostred nich, im ohlasuje osem blahoslavenstiev, ktorých ôsme je akoby korunou: „Blahoslavení prenasledovaní pre spravodlivosť, lebo ich je nebeské kráľovstvo.“ (Mt 5,10)

Čo vševediaci Boží Syn, Ježiš Kristus, predvídal, to sa aj stalo. Na jeho učeníkov a nasledovníkov prišli mnohoraké prenasledovania, ktoré prenasledujúcich učinili neblaženými a prenasledovaných blaženými.

Už samotného Krista, keď vystúpil a karhal farizejov a zákonníkov, karhal ľudské hriechy, prenasledovali až na smrť. Keď zniesli zo sveta Krista Pána, potom hovorili svetu pravdu do očí apoštoli. Aj ich podobne prenasledovali, ako im to predpovedal Kristus: „Ak mňa prenasledovali, budú prenasledovať aj vás,“ lebo „sluha nie je väčší ako jeho pán.“ (Jn 15,20) Už apoštolov prehánali od súdu k súdu, prikazovali, bili, uvrhovali do žalárov, len aby nepočuli hlas, ktorý sa dvíhal proti najväčším hriechom, len aby nepočuli Boží zákon, ktorý nechceli plniť. Keď ani bitka, ani žaláre neosožili, pustili sa do vysmievania a začali nimi opovrhovať. Vysmiali Krista, vysmiali apoštolov, že ohlasujú učenie, ktoré hamuje človeka v jeho slobodnej vôli, že chcú človeku odobrať slobodnú vôľu, ktorou ho predsa obdaril Boh. Keď ani vysmievaním nič nedosiahli, zostali tvrdohlavými, opovrhli napomenutiami.

A všetci, ktorí mnohorakým spôsobom prenasledovali Krista a jeho učeníkov, ktorí i teraz podobne prenasledujú verných Kristovi, všetci tí sú nešťastnými, sú neblaženými. Chcete vedieť prečo? Lebo tí, ktorí prenasledujú pravdu, sú

poľutovaniahodnými služobníkmi diabla, a keďže on je neblažený, nešťastný, nemôže urobiť blaženými svojich sluhov. Satan používa ľudí, aby skrze nich rozsieval zlosť, prenasledoval spravodlivých. Satan je ten, kto nevercovi tisne do ruky pero, aby písal nemravné, neverou preplnené knihy, a skrze ne šíril nemravnosť, neveru. Satan je ten, kto napĺňa ústa nemravného a neveriaceho, aby špatnými rečami nakazil iných neverou. Satan je ten, kto sa mnohokrát vkráda i do Božích sluhov, aby tak mohol ľahšie prenasledovať pravdu a spravodlivých. Lež títo nešťastliví prenasledovatelia všetkého, čo je dobré, sa veľmi zľaknú, keď budú musieť sami uznať svoju nepravosť, svoju nespravodlivosť, keď sa im postaví do cesty Kristus, ako sa postavil do cesty Šaulovi, idúcemu do Damasku, a povie im: „Ja som Ježiš, ktorého ty prenasleduješ. (Sk 9,5) Ja nemám vo svojom príbytku miesto pre mojich protivníkov.“ Akí nešťastní a neblažení vtedy zaiste budú.

Ale do akej miery sa neblaženými cítia a cítiť budú prenasledovatelia, o to viac blaženými sú a budú prenasledovaní. Prenasledovanie pre spravodlivosť ich už tu na zemi učiní blaženými, lebo tak sa stávajú podobní Kristovi, apoštolom a prorokom. A či môže učeň žiadať niečo lepšie, než aby bol verným nasledovníkom dobrého majstra? Či my môžeme žiadať niečo lepšie, než aby sme boli vernými nasledovníkmi Krista a apoštolov? Preto sa učeň cíti blaženým, ak je podobný svojmu dobrému majstrovi, ako dosvedčuje i Sväté písmo: „Radujte sa, keď máte účasť na Kristových utrpeniach.“ (1Pt 4,13)

Okrem apoštolov boli naplnení rovnakou radosťou a blaženosťou trpieť pre spravodlivosť ešte mnohí svätí. Svätý Štefan cítil neopísateľnú radosť, keď ho nepriatelia kameňovali (Sk 7,55), lebo im vyhodil pred oči, že sú tvrdošíjni (tvrdého krku) a neobrezaného (nečistého) srdca. Tešil sa i svätý Vavrinec, ktorý počas mučeníckej smrti (†258) v Ríme, bol pečený na ohnivom železe, akoby z posmechu volal na svojho kata: „Na jednom boku som už upečený, vezmi a jedz, a daj ma obrátiť i na druhý.“ Svätý Pavol hovorí: „Napĺňa ma potecha a prekypujem radosťou pri všetkom našom súžení.“ (2Kor 7,4) A prečo mučeníci znášali veľké muky s takou ľahkosťou? Len preto, že tie muky, protivenstvá boli zmiešané s nevýslovnou nebeskou sladkosťou, lebo videli, že za protivenstvá ich čaká koruna večnej slávy. Preto zvoláva svätý Ján Zlatoústý: „Ó, veľké potešenie je podstúpiť dačo pre Ježiša Krista!“ Sám Kristus posmeľuje svojich apoštolov, aby sa nermútili, ani nebáli, keď budú preňho vláčení po súdoch, ale aby sa radovali: „Lebo máte veľkú odmenu v nebi!“ (Lk 6,23)

II. Aj dnešný svätec, svätý Stanislav, čakajúc na túto odplatu, nedal sa prestrašiť hrozbami a trestami bezbožného kráľa Boleslava. Karhal jeho výstredný život, lebo bol nemravný a pre poddaných pohoršujúci. Plnil si svoju povinnosť ako kráľov nadriadený duchovný pastier, neostával, ako hovorí prorok, nemým psom, ktorý nevie brechať, ale v mene Krista, ktorý ho ustanovil za pastiera, dvíhal svoj hlas proti kráľovi. Lež diabol naplnil bezbožného kráľa pýchou, naplnil ho zlosťou voči tomu, kto ohlasoval spravodlivosť, karhal hriech.

Svätý Stanislav nás všetkých svojím príkladom učí, aby sme sa nebáli protivenstva, prenasledovania, ktorých sa nám mnohokrát pre pravdu dostáva. Vždy nás má povzbudzovať vedomie, že ako tí, ktorí činia zle (napr. zlodeji), nenávidia svetlo, práve tak nespravodliví nenávidia spravodlivých. Aj Kristus svedčí, že „ľudia milovali tmu viac ako svetlo, lebo ich skutky boli zlé.“ (Jn 3,19)

Svätý Stanislav dáva príklad rodičom, aby karhali hriech svojich detí a nebáli sa, ak sa im za to dostáva nevďačnosti, ak im plané deti hrozia, lebo „blahoslavení prenasledovaní pre spravodlivosť“ (Mt 5,10). Svätý Stanislav dáva príklad manželom, aby karhali chyby, hriechy jeden druhého nemilosrdne, vždycky s kresťanskou láskou. Nech sa manželka nebojí mužových hrozieb ani vyčíňania, hoci aj je pijanom, nech svojho muža s láskou napomína, keď je triezvy. Ak sa jej dostáva urážok, ak aj niečo trpkejšie, nech si pomyslí, že zodpovedá svojej povinnosti, a „blahoslavení prenasledovaní pre spravodlivosť“ (Mt 5,10). Nech sa nebojí brat, nech sa nebojí sestra spravodlivo karhať hriechy svojich bratov a sestier, ak by sa im vyhrážali ako bratia Jozefa Egyptského, ktorého z nenávidi predali. Hrozby či protivenstvá im neuškodí, ba mnohokrát im budú osožiť ako Jozefovi Egyptskému, ktorému dopomohli ku kráľovskému trónu. Nech sa robotníci neboja ani nehanbia napomínať jeden druhého, keď vidia kradnúť, počujú špatne, nemravné hovoriť ohyzdné a neslušné žarty, zotrvať v zlých spoločenstvách, hoci by ich planí i vysmievali, potupovali, prenasledovali, zo svojej spoločnosti vylúčili, nech sa nedajú odstrašiť, lebo Sväté písmo hovorí, že keď vidíš svojho brata činiť alebo hovoriť zle, pokarhaj ho. Všetci spomenutí, bratia a sestry, len bránia spravodlivosť a Boží zákon, a ak sú prenasledovaní, ak trpia protivenstvo, trpia ho pre spravodlivosť, avšak Kristus hovorí: „Blahoslavení prenasledovaní pre spravodlivosť, lebo ich je nebeské kráľovstvo.“ (Mt 5,10)

Bratia a sestry! Kristus nehľadel na vysokopostavených farizejov a zákonníkov, nehľadal ich priateľstvo, nečakal, aby bol od nich uctený, ale bičoval ich

hriechy, zastával spravodlivosť, zákon svojho Otca, preto bol hoden vojsť do neba. Apoštoli, mnohorakým spôsobom potupovaní Kristovými nepriateľmi, požívajú sladkosť večného blahoslavenstva. Svätý Stanislav neodpustil nemravnému kráľovi ani sa nebál jeho vyhrážaní, nečakal od neho chválu, bol pripravený podstúpiť pre spravodlivosť mučenícku smrť, preto bol hoden vojsť do nebeského kráľovstva. Nasledujte teda, bratia a sestry, svätého Stanislava, bojujte proti nespravodlivosti najprv sami v sebe, potom proti tej, ktorú vidíte na iných, zastávajte spravodlivosť všade, a vtedy, hoci by sa vám dostávalo i nejakých protivienstiev, nech vás potešia slová drahého Spasiteľa: „Blahoslavení prenasledovaní pre spravodlivosť, lebo ich je nebeské kráľovstvo.“ (Mt 5,10) Amen.